

Slobodan Jovanović

ANDRIJA MANDIĆ i MILAN KNEŽEVIĆ

Prilozi za političku biografiju

Beograd, januar 2019.

Umesto uvoda **3**
Andrija Mandić **4**
Milan Knežević **12**

UMESTO UVODA

VLADIIR PUTIN, predsednik Rusije, posetio je Srbiju 17. januara 2019. godine.

Tom prilikom u Palati Srbije upriličen je i svečani ručak za oko stotinak uzvanika.

Medju specijalno odabranim zvanicama bili su i ANDRIJA MANDIĆ i MILAN KNEŽEVIĆ koji su u medijima u Srbiji predstavljeni kao srpski politički lideri iz Crne Gore.

Njihovo prisustvo izazvalo je pažnju i van granica Srbije - posebno u Crnoj Gori čiji su mediji istakli podatak i izjave Mandića i Kneževića kako je za potrebe njihovog putovanja čak bio angažovan i specijalni avion koji inače koristi predsednik i najviši državni zvaničnici Srbije, čime su naglasili važnost sopstvenog učešća i prisustva prilikom posete ruskog predsednika.

Javnost Srbije o aktivnosti ovih političara inače je uglavnom obaveštavana sporadično i mahom protokolarno, pa tekst koji je pripremio SLOBODAN JOVANOVIĆ a koji sledi valja sagledavati u smislu celovitijeg predočavanja činjenica i podataka relevantnih za političke biografije ovog opozicionog dvojca u Crnoj Gori.

Na kraju, nije na odmet napomenuti kako je rad na njihovim biografijama, u velikoj meri, bio otežan otežan nenadanim nedostatkom bilo kojih informacija, novinskih tekstova i fotografija na internet, a koji se odnosi na, recimo, period koji seže dalje od poslednjih pet godina. Unošenjem u brauzer relevantnih tagova o nekim događajima iz prethodnog vremena, uglavnom su se dobijale informacije kako su, u najvećem broju, te tražene stranice ili napisi o događajima u kojima su njih dvojica učestvovali - izbrisane.

Utoliko se potreba za objavljivanjem ovog teksta čini svrsishodnija.

ANDRIJA MANDIĆ

Andrija Mandić je rođen 19. januara 1965. godine u Šavniku. Diplomirao je na Metalurško-tehnološkom fakultetu u Podgorici.

Političku karijeru započeo je 1990. pred raspad SFRJ, kao aktivista *Saveza reformskih snaga Ante Markovića*, te je sa propašću te države izvjesno vrijeme batalio politiku i okrenuo se sitnom biznisu. U periodu od 1990. godine bavio se raznim preprodajama.

Poslije izbora **Mila Đukanovića** za premijera Crne Gore, u Podgorici, sa jednim policajcem, Mandić otvara noćni bar "*Scena*", u kojem je stalni gost bio Đukanović sa saradnicima.

Kad je bar zatvoren, Mandić otvara privatnu livnicu aluminijuma na Bioču, na ulazu u Podgoricu. Najviše je poslova sa "*Vektrom*", poznatoj po ulozi u privatizaciji *Alumijskog kombinata Podgorica*. Jedna transakcija koju je kompanija "*Vektra*" u to vrijeme uplatila Mandiću od oko 30.000 maraka, bila je svojevremeno predmet rasprave i u crnogorskoj skupštini kada je govoreno o privatizaciji Alumijskog kombinata.

Kad je livnica prodana, on se ponovo politički angažuje. Učlanjuje se u *Narodnu stranku* na čijem je čelu bio **prof. dr Božidar Bojović**. Mandić se u vrijeme raskola u Narodnoj stranci priklonio Bojoviću. Kao kadar te stranke u Saveznoj Republici Jugoslaviji postaje zamjenik saveznog ministra trgovine **Milana Beka** u vrijeme **Slobodana Miloševića**. **Novica Stanić**, potpredsjednik Srpske narodne stranke, nekolicini članova stranke govorio je da je bio zapanjen

Mandićevom navijačkom izjavom pred septembarske izbore 2000. godine da će "Milošević Koštunicu pregaziti kao plitak potok". Iznenađenje je bilo još veće kada je saznao da je Mandić odmah nakon 5. oktobra 2000. otrčao u Koštuničin štab da mu čestita pobjedu "nad tiraninom"?!

Nakon svrgavanja Slobodana Miloševića Andrija se vratio u Crnu Goru i postao predsjednik Izvršnog odbora Srpske narodne stranke.

Predsednik stranke, **prof. dr Božidar Bojović**, javno ga je optuživao da je u periodu od tri godine na toj funkciji pronevjerio preko 400.000 eura novca koji je stranka tajno dobijala od brojnih Srba, donatora iz zemlje i dijaspore, kao i od savezne administracije.

Od 2003. do 2009. godine bio je predsjednik Srpske narodne stranke .

Na njegovu suprugu **Sanju** su bile registrovane nekolike firme, od kojih je najpoznatija "*Paneli golda*". Firma Mandićeve supruge se bavi bojama i lakovima i vrlo uspješno je poslovala po Crnoj Gori. Mandićeva supruga je, kako se vidi iz centralnog registra Privrednog suda u Podgorici, prvu firmu registrovala 2001. godine, tj. posle pada Miloševića i u vrijeme kada ga Bojović optužuje za pronevjeru stranačkih para.

Od 2001. godine je poslanik u Skupštini Crne Gore.

Bio je član delegacije Skupštine Crne Gore u Parlamentarnoj skupštini Savjeta Evrope. U prethodnom sazivu parlamenta, bio je član Ustavnog odbora, Odbora za bezbjednost i odbranu i Odbora za antikorupciju.

U aktuelnom sazivu Skupštine je član delegacije u Parlamentarnoj skupštini OEBS-a.

Bio je aktivni učesnik referenduma za nezavisnost Crne Gore 21. maja 2006. kao protivnik nezavisnosti i kao dio šire koalicije koja je bila za ostanak Crne Gore u federaciji sa Srbijom.

Za taj period vezuju se mnoge nejasnoće oko novca koji je stigao u Crnu Goru od privatizacije srpske firme *C-marketa*, gdje se pominju višemilionske cifre, zatim novac koji je uplaćivan iz Srbije preko *Pokreta za Jugoslaviju*.

Mandić se cijelo vrijeme svog političkog djelovanja u Crnoj Gori, od kad je došao na čelo *Srpske narodne stranke*, predstavljao kao lider srpskog naroda u Crnoj Gori i kao korifej borbe, kako je on to predstvaljao, protiv "rasrbljavanja Crne Gore".

Iako je doživio političke poraze na svim izborima kao lider svoje partije i koalicija koje je stvarala njegova partija, nikada mu nije padalo na pamet da se povuče, jer je položaj opozicionog lidera i “zaštitinika srpskih interesa“ donosio više nego ugodnu poziciju.

Nemoguće je ući u trag odakle su i u kojoj količini stizali novčani iznosi i na koji način su trošeni.

Politički je nastupao kao srpski nacionalista, putinista, rusofil, borac za Kosovo i baštinik kvinsliških pokreta iz Drugog svjetskog rata, posebno četničkog pokreta **Draže Mihailovića** i pokreta **Pavla Đurišića** u Crnoj Gori.

Kad se zna koliki je broj poklonika takvih ideja u srpskoj dijaspori, posebno u zapadnom svijetu, onda to još više čini zagonetnim veličinu sredstava o kojima je riječ.

Govoreći o presudi suda u Beogradu vezanu za proces protiv Draže Mihailovića, Mandić je izjavio da je odlukom suda u Beogradu stavljena van snage presuda komunističkih vlasti iz 1946. godine i proglašen pravno nevaljanim cijeli postupak koji je tada vođen: “Ova presuda u Beogradu će nam pomoći da se suočimo sa vlastitom prošlošću jer je Crna Gora jedina država bivšeg komunističkog lagera koja nije osudila zločine koji su počinjeni nakon završetka Drugog svjetskog rata”. “Iako se na pravdu čekalo gotovo 70 godina, može se slobodno zaključiti da su prvi gerilac Evrope, kako je generala Mihailovića oslovljavala tadašnja štampa demokratskih država, i njegovi saborci napokon dobili pravno zadovoljenje“ – zaključio je.

Andrija Mandić je 2007. godine proglašen za “četničkog vojvodu srpskih zemalja” i ta “čast” mu je pripala poslednjom voljom **Mila Rakočevića**, posljednjeg vojvode-đenerala Draže Mihailovića, koji je umro u 97. godini u Parizu.

Mandić je štrajk glađu počeo nakon protestnog mitinga opozicije u Podgorici, 13. oktobra 2008, zbog nezadovoljstva vladinom odlukom da prizna “jednostrano proglašenu nezavisnost Kosova i Metohije”. Štrajk je prekinuo nakon 13 dana zbog zdravstvenih razloga.

Iako nikada svojim primjerom nije pokazao koliko je spreman da se žrtvuje za Kosovo, ne misleći pritom na tetralno iskazivanje protesta, nije mu smetalo da koristi krupne riječi za problem koji je bio teritorijalni problem druge države: „Crnogorski režim je priznanjem nezavisnosti Kosova prije deset godina počinio jednu od najvećih izdaja Crne Gore u istoriji. Čvrsto vjerujemo da će doći dan kada će se poništiti priznanje lažne države koje je sramota Crne Gore i da će se Crna Gora uključiti u borbu za spas Kosova i Metohije.“

Bio je na čelu koalicije „*Srpska lista*“, i njen predsjednički kandidat na izborima 2008. godine. Srpska lista (SL) je nastala 2006. godine okupljanjem programski srodnih srpskih nacionalističkih, političkih stranaka, organizacija i grupa. Pored Srpske narodne stranke, koja je činila okosnicu koalicije, ovom političkom savezu su pripadale: *Narodna socijalistička stranka Crne Gore*, *Stranka srpskih radikala*, *Demokratska stranka jedinstva*, nevladina organizacija *Srpsko narodno vijeće Crne Gore* i udruženje *Akadska alternativa*. Politički lider koalicije bio je Andrija Mandić, predsjednik *Srpske narodne stranke*.

Kada je 24. januara 2009. godine osnovana *Nova srpska demokratija*, postao je njen prvi predsjednik, a na tu funkciju Skupština NOVE ga je izabrala 11. maja 2013. i 11. maja 2017. godine.

Bio je jedan od lidera koalicije „*Bolja Crna Gora*“. Koaliciju „*Bolja Crna Gora*“ činile su tri opozicione stranke - *Nova srpska demokratija*, *Pokret za promjene* i *Socijalistička narodna partija* i formirana je radi učešća u lokalnim izborima u Crnoj Gori kao nosilac liste na izborima u 13 opština i u Podgorici 23. maja 2010. godine.

Kad su pitanju evroatlanske integracije Crne Gore, što je Crna Gora postavila kao svoj strateški cilj, govorio je da za Crnu Goru postoje tri puta: „Prvi je da postanemo dio NATO saveza, drugi je vojna neutralnost koju garantuju velike sile, a Nova je saopštila da bi nam najviše odgovarala zaštita Rusije, i treći da Crna Gora postane član vojnog saveza koji predvodi Rusija”.

“Konstatujemo da Crna Gora pod hitno treba da prekine put ka NATO savezu”, kaže se u saopštenju u julu 2016, “a tragična iskustva država članica NATO, koje su permanentno izložene terorističkim napadima, govore nam da je oštrica ovih akcija dominantno usmjerena ka tim zemljama. Nevine žrtve u Francuskoj, Turskoj i Belgiji trebale bi da budu velika opomena svima u Crnoj Gori, posebno onima koji bez razmišljanja i najčešće zbog svojih ličnih i partijskih interesa hrle u to društvo, da članstvo u NATO savezu donosi stalnu nestabilnost i direktno ugrožavanje bezbjednosti naših građana. Marionetski režim Mila Đukanovića, kome su se nedavno priključile i bivše opozicione stranke koje takođe podržavaju ulazak CG u NATO, očigledno ne razmišlja o teškim i nesagledivim posledicama koje bi proistekle iz eventualnog učlanjenja Crne Gore u ovaj agresivni vojni savez. Takvoj vlasti je mnogo bitnije slijepo izvršavanje naloga i naredbi koje stižu iz američke ambasade i takvim ponašanjem direktno dovode u opasnost svakog stanovnika Crne Gore.”

Od 2012. godine, osnivač je i član predsjedništva *Demokratskog fronta*. Demokratski front je koalicija koja je formirana pred izbore krajem 2012. i činile su je: *Nova srpska demokratija* (lider Andrija Mandić), *Pokret za promjene* (lider Nebojša Medojević), grupa nestranačkih ljudi, bivše krilo Socijalističke narodne partije Crne Gore, pod vođstvom nekadašnjeg partijskog lidera i vođe opozicije **Predraga Bulatovića**, *Demokratska stranka jedinstva* (lider Zoran Žižić) i neke javne ličnosti. Na čelo koalicije je doveden bivši ministar spoljnih poslova Crne Gore i ambasador Savezne Republike Jugoslavije u Italiji, **Miodrag Lekić**, sa namjerom da se pokušaju dobiti glasovi nesrpskog biračkog tijela, nezadovoljnog vladavinom vladajuće partije DPS.

Sin Andrije Mandića je u maju 2013. godine osumnjičen da je u Podgorici, napao sedamnaestogodišnjeg J. J. u društvu sa još tri osobe. Andrijin sin je inače u policijski registar zaveden još kao maloljetnik jer je i u tinejdžerskom dobu učestvovao u tuči kada je nožem povrijeđen jedan maloljetnik u dvorištu podgoričke Gimnazije "Slobodan Škerović". Optužba je povučena nakon što je maloljetni svjedok povukao svoju izjavu iz nepoznatih razloga. Mnogi su to pripisali strahu za bezbjednost.

Andrija Mandić je bio jedan od organizatora protesta pred Skupštinom Crne Gore 2015. Ispred zgrade Skupštine Crne Gore montirani šatori su 27. septembra 2015. kojima su demonstranti opozicionog Demokratskog fronta blokirali jednu od najvažnijih prometnica u Podgorici.

Protesti su kulminirali 18.10.2015. sukobom demonstranata sa policijom. Iako su započeli proteste pod izgovorom da traže formiranje prelazne vlade i organizovanje fer izbora, protesti su u osnovi bili podstaknuti otporom NATO integracijama Crne Gore i otporu donošenju Zakona o slobodi vjeroispovjesti.

U situaciji kad su se vodili sukobi između demonstranata i policije na ulicama Podgorice, Andrija Mandić, uz Milana Kneževića vodeća ličnost organizacije demonstracija, je u podgoričkom restoranu bio na večeri sa prijateljima.

Koliko se god pojedini mediji i političke partije upinjali da umanje značaj pristupanja Crne Gore NATO savezu na događaje u Crnoj Gori, očigledno je da su oni direktna posljedica odluke NATO saveza da pozove Crnu Goru u ravnopravno članstvo.

Unutarpolitički odnosi u Crnoj Gori su odavno izašli van granica Crne Gore.

Više nego očigledno je bilo da je Rusija involvirana, finansijski i preko eksponenata ruske politike u Crnoj Gori, među kojima je prednjačio DF sa Andrijom Mandićem, u sve događaje koji su začeti šatorskom blokadom najprometnije ulice u Podgorici,

bulevaru SV. Petra Cetinjskog, u kojoj su, ili u čijoj blizini su locirani sve najvažnije crnogorske institucije. To je više nego vidljivo po resursima kojima su raspolagali.

U Crnoj Gori su održani izbori 16.10.2016.godine koji su odlučivali ne samo o tome ko će formirati vlast, već i da li će Crna Gora uspješno završiti proces ratifikacije i postati punopravan član NATO saveza. Andrija Mandić je bio je nosilac liste „*Demokratski front – Mi ili on*“.

Izbore u Crnoj Gori, 16.10.2016.godine, obilježila su hapšenja 20 osoba, srpskih državljana, pod optužbom „stvaranje kriminalne organizacije u sticaju sa krivičnim djelom terorizma“.

Osim protiv državljana Srbije, dva ruska agenta DRU i pojedinaca iz Izraela i USA, među građanima Crne Gore kojima se na teret stavljaju djela terorizam u pokušaju i stvaranje kriminalne organizacije iz člana 401a stav 2 u vezi stava 1 i 6 Krivičnog zakonika, nalaze se i imena Andrije Mandića i Milana Kneževića, čelnika DF-a, kao glavnih organizatora u Crnoj Gori.

Agencija za nacionalnu bezbjednost i Uprava policije su polovinom marta 2017. dobile operativne informacije da se sprema atentat na glavnog specijalnog tužioca Milivoja Katnića.

Osnovno državno tužilaštvo je 28. 03. 2017. saslušalo Andriju Mandića, zbog prijatnji upućenih glavnom specijalnom tužiocu, **Milivoju Katniću**. Andrija Mandić i Milan Knežević sve vrijeme su pokušavali da diskredituju u javnosti proces protiv njih, svjedoka saradnika i tužioca Milivoja Katnića u vansudskim nastupima, iznošenjem raznoraznih autentičnih i neautentičnih informacija i dokumenata i praveći od sudnice političku govornicu, ubacujući u proces tvrdnje da se sudi srpskom narodu, da se u Crnoj Gori vodi antiruska i antisrpska politika, da je čitav proces konstruisan ...

Mandić i Knežević nijesu nijednom riječju objašnjavali njihove kontakte sa optuženima, njihove vrlo česte posjete Rusiji, kontakte u Rusiji i slično. Očigledno se razvlačio proces i opstruirao, dok su se obojica uglavnom obraćala svojim sljedbenicima a ne sudskom vijeću, prema kojem su se ponašali drsko i sa pozicije lidera partija koji ne priznaju sud pred kojim su optuženi ni vijeće koje im sudi. Takođe je zanimljivo da je Knežević taj koji je izazivao ekcese u sudnici, a da je Andrija Mandić svaki put reagovao nakon odstranjivanja Kneževića i svojim ponašanjem bivao izbačen iz sudnice, tako da se činilo da to radi kako ne bi ispalo da je iznevjerio Kneževića.

Mnogo je onih u Crnoj Gori koji nijesu ubijeđeni u iskrenost stavova Andrije Mandića, obzirom na njegov materijalni status i mišljenje da se radi o čovjeku koji vrlo dobro koristi srpsku nacionalističku retoriku i priču o „ugroženosti srpskog naroda u Crnoj Gori“ u ostvarenju ličnih benefita.

Cinici će reći da je on upravo najveći dokaz kako Srbima u Crnoj Gori ništa ne fali i kako je sva galama oko toga lukrativnog karaktera.

Tome ide u prilog i predstava među Srbima, bilo da je riječ o Srbiji, Crnoj Gori ili rasijanju, kako je Crna Gora istorijski srpska teritorija, te da je svako drugačije mišljenje udar na srpski narod i diskriminacija Srba.

Nažalost, teško je utvrditi koliko novca i kojim putevima se on doturao srpskoj opoziciji u Crnoj Gori, bez obzira da li su u pitanju izbori, popis ili vrlo česte ulične demonstracije. Nije teško pretpostaviti da se radi o ozbiljnim sumama jer za sve te aktivnosti bila su potrebna ogromna materijalna sredstva.

Poznat je slučaj oko privatizacije *C-marketa* u Srbiji u vrijeme vladavine Vojislava Koštunice, kada je dotašnji ligarch *C-marketa*, **Slobodan Radulović**, pisao o tome kako je 6 miliona eura otišlo opoziciji u Crnoj Gori.

Takođe je poznato da je veliki novac prikupljan za popis u Crnoj Gori 2011, kada se, takođe, novac primao bez ikakve dokumentacije i trošen bez ikakvog traga.

Slično je bilo i za izbore 2016. Podaci stranih obavještajnih službi govore o 20-tak miliona USD, koje je samo **Oleg Deripaska**, ruski ligarch i bliski prijatelj Putina, dao srpskoj opoziciji u Crnoj Gori.

O izdašnoj finansijskoj pomoći govori i podatak, koji su mediji u Crnoj Gori objavili, a niko nije demantovao, da je DF uplatio medijskoj kući *Vijesti* 700.000 eura za kampanju za izbore 2016.

Nije na odmet reći i da je srpska vlada kupila zgradu u centru Podgorice za nepunih 4 miliona eura i poklonila je čelnicima srpskih partija, između kojih je jedan od najvećih vlasnika i Andrija Mandić.

Vjerovatno da to nije jedina pomoć, kao što je izvjesno, sudeći po izjavama predsjednika Srbije, da će takve pomoći biti još i više.

Ako bismo pravili fotorobot ličnosti koja bi zadovoljila ukus potencijalnih finansijera iz krugova boraca za bliskost sa Rusijom, za Kosovo, protivnika NATO integracija, velikosrpskog nacionalizma, svetosavskog klerikalizma, protivnika Zapada i zapadnih vrijednosti, protivnika EU integracija, anticrnogorstva, radikalnih

FORUM ZA BEZBEDNOST I DEMOKRATIJU: **VIDICI I PUTOKAZI** (1)

protivnika Mila Đukanovića I njegove politike, onda bi Andrija Mandić, sa svojim bližim okruženjem iz DF-a bio idealan primjer..

MILAN KNEŽEVIĆ

Milan Knežević je rođen 24.03. 1980. u Podgorici, gdje je i završio osnovnu i srednju školu. Studije na katedri za srpski jezik i književnost završio je na Filozofskom fakultetu u Niksiću. Dosad je objavio tri zbirke poezije: „*Deponija snova*“ (2007), „*Avlija bivših*“ (2011) i „*Dnevnik sitnih grehova*“ (2014). Zastupljen je i u kolektivnim zbirkama „*Dan poslije budućnosti*“ (1999) i „*Predio u praskozorje*“ (2008), kao i u antologiji „*Van kutije*“ (2009).

Osnivač je i aktuelni predsjednik desničarske populističke *Demokratske narodne stranke* (DNP), član predsjedništva opozicionog Demokratskog fronta (DF) i član Parlamenta Crne Gore.

Sredinom 2000. godine priključio se *Socijalističkoj narodnoj partiji* (SNP) **Srđana Milića** i bio njihov poslanik u parlamentu Crne Gore .

Prije izbora 2012. godine desničarska frakcija SNP-a, na čelu s Kneževićem i njihovim bivšim predsjednikom **Predragom Bulatovićem**, napustila je stranku i pridružila se predizbornom savezu Demokratski front (DF). Nakon izbora Knežević ostaje zastupnik u skupštini, ali ovaj put kao poslanik DF-a.

U novembru 2015. godine izabran je za predsjednika novoformirane populističke *Demokratske narodne stranke* (DNP).

Dolaskom u DF i formiranjem stranke počinje nagli uspon njegove političke karijere. Do tada beznačajan političar, svojom snažnom nacionalističkom retorikom, navodnom beskompromisnošću i spremnosti da „ide do kraja“, ratobornom retorikom na ivici fizičkog sukoba postaje najradikalnija ličnost političke scene u Crnoj Gori.

Poznat je po svojim izjavama o bezrezervnoj ljubavi prema Rusiji, Putinu, prema Srbiji, prema Kosovu, mržnji prema NATO, Americi, Zapadu...

Iako stalno ističe kako potiče iz partizanske porodice, politički je okružen sa najvatrenijim sljedbenicima Draže Mihailovića i njegovog četničkog pokreta, te Pavla Đurišića i njegovih četnika u Crnoj Gori.

Poznato je da je DF imao namjeru da podigne spomenik četničkom vođi **Pavlu Đurišiću**. Skoro karikaturalno zvuče njegovi pokušaji da to objasni nekakvim pomirenjem, kao da se te dvije ideologije mogu miriti.

Zajedno sa Andrijom Mandićem i rukovodstvom DF-a organizator je protesta 27. septembra 2015. u Podgorici, kada je šatorima blokirana najprometnija ulica u Podgorici i kada je Podgorica oko tri nedjelje bila u neopisivim saobraćajnim gužvama.

Nakon što je policija intervenisala, došlo je do sukoba demonstranata sa policijom u kojima je Knežević više puta nasrnuo na policajca, zbog čega je 18. oktobra 2017. osuđen na sedam mjeseci zatvora, što je kasnije preinačeno na četiri mjeseca.

Milan Knežević je 15. februara 2017. lišen parlamentarnog imuniteta u vezi s krivičnim gonjenjem koje je vođeno protiv njega, a zbog učešća u organizaciji oružanog prevrata, ili, kako je tužilaštvo formulisalo, „stvaranje kriminalne organizacije u sticaju sa krivičnim djelom terorizma“, na dan parlamentarnih izbora 16.10.2016.godine. Viši sud u Podgorici je 8. juna 2017. godine potvrdio optužnicu protiv Milana Kneževića, zajedno sa trinaest drugih lica, uključujući dva ruska državljana i Andriju Mandića.

Govorio je da se „*Đukanovićevom režimu ...kao Srbin i političar koji se zalaže za najbolje odnose sa Srbijom i Rusijom, savršeno uklapao u profil teroriste*“.

Optuživao je Đukanovića da je organizovao „samoatentat“, navodeći: „*Kao dokazani veleizdajnik i ljudska kukavica, Đukanović se za vrijeme svojih 27*

godina lopužanja Crne Gore vječito sakrivao iza mafijaških klanova, beskrajnih prstenova obezbjeđenja, kriminalizovanih tajkuna, medijske kloake i korumpiranih institucija, gradeći privatnu državu u kojoj je planirao da upravlja našom i sudbinama naših porodica.“

U procesu protiv njega je utvrđeno da je tokom 2014. i 2015. godine za Rusiju otišao samo jednom, a u 2016. evidentirano je više odlazaka za Moskvu, i to od februara, a intenzivno krajem juna i u prvoj polovinu jula.

Knežević je imao vrlo intenzivne veze sa visokim funkcionerom Putinove *Jedinstvene Rusije*, **Sergejom Železnjakom**, od kojeg su jedno vrijeme u DF-u dobijali preporuke kako da se ponašaju u situaciji nakon otkrivanja pokušaja terorizma 2016.godine.

Knežević i Mandić su imali česte kontakte sa generalom **Leonidom Rešetnjikovim**, koji je od oktobra 2013. godine, kada je otvoreno predstavništvo Ruskog instituta za strateška istraživanja (RISI) Beogradu, bio na njegovom čelu, i sa njegovim zamjenikom za Balkan, **Nikitom Bondarjovim**, koji se razračunavao u svojim javnim reakcijama sa pristalicama evroatlantskih integracija u Crnoj Gori i Srbiji i pravio čvrste veze sa Kneževićem i Mandićem, kao i sa ostalom proruskom opozicijom u Crnoj Gori.

Bliske kontakte Knežević i Mandić su imali i sa zamjenikom *Koordinacionog centra ruske dijaspore u Crnoj Gori*, **Venjaminom Strigom**, koji je, što je posebno zanimljivo, nakon pokušaja oružanog prevrata u Crnoj Gori, u oktobru 2016, iznenada napustio Crnu Goru i vratio se u Moskvu.

Na Lovćenu je 6. maja 2016. *Demokratska narodna partija* Milana Kneževića potpisala *Deklaraciju o saradnji sa Jedinstvenom Rusijom*, uz prisustvo mitropolita SPC u Crnoj Gori, **Amfilohija**.

Sa ruske strane Deklaraciju koja se zalaže za vojnu neutralnost Crne Gore koja će biti definisana Ustavom, potpisao je **Viktor Kolbanovski**, direktor *Balkanskog centra za međunarodnu saradnju*, koji je tada predstavljen kao politički savjetnik Jedinstvene Rusije.

Knežević više puta nastupa kod svog prijatelja **Konsantina Malofejeva** na *TV Carigrad*, na kojoj je često gostovao *Rešetnjikov*, iznoseći vrlo ozbiljne prijetnje i

scenarija koja se mogu dogoditi Crnoj Gori, ako pristupi NATO paktu. Jedan od koordinatora *"Ruskog svijeta"* u Istočnoj Evropi, **Aleksandar Usovski**, pisao je o umešanost Malofejeva u pripremanje puča u Crnoj Gori.

I nakon neuspjelog oružanog prevrata u oktobru 2018. Mandić i Knežević su imali punu podršku Rusije, bilo da je riječ o obezbjeđenju dokumenta, lažnih ili pravih koji im idu u prilog, u procesu suđenja, bilo da je riječ o svim ostalim vidovima podrške.

Funkcioner vladajuće Jedinствене Rusije **Sergej Železnjak** je 05.09.2017. izjavio da je pozvao u Moskvu lidere crnogorskog opozicionog Demokratskog fronta Andriju Mandića i Milana Kneževića na sastanak sa rukovodstvom vladajuće ruske stranke. *„Bez obzira na to što vladajuća crnogorska politička grupa i zapadne specijalne službe vrše politički i kriminalni pritisak na lidere crnogorske patriotske opozicije, mi nastavljamo da vodimo otvoreni i dosljedni dijalog sa odgovornim političkim snagama u Crnoj Gori“*, rekao je Železnjak za RIA Novosti.

Predsjednik *Rodine* i poslanik u Ruskoj državnoj dumi **Aleksej Žuravljev** pozvao je 1.02.2018. crnogorske vlasti da, kako je kazao, *„prekinu političke procese protiv lidera Demokratskog fronta“*. Žuravljev je, kako je objavljeno na sajtu Rodine, na Kongresu svoje stranke kazao da se obratio vlastima Crne Gore da se *„zaustavi politički progon protiv lidera Demokratskog fronta Milana Kneževića i Andrije Mandića koji su lažno optuženi za pokušaj državnog udara“*. Osnivač i finansijer Rodine je potpredsjednik ruske Vlade **Dimitri Rogozin** koji je jedan od saradnika ruskog predsjednika **Vladimira Putina**. *„Lideri crnogorske opozicije i Demokratskog fronta Andrija Mandić i Milan Knežević su optuženi za pokušaj državnog udara. Optužbe su lažne jer su se oni zalagali protiv članstva Crne Gore u NATO i za čvrste odnose sa Rusijom“*, ustvrdio je Žuravljev. On je u govoru na Kongresu naveo i da paralelno sa ovim procesom u slučaju DF-a „više optužbe“ i u drugim slučajevima, a sve je, kako tvrdi Žuravljev, u vezi sa *„borbom patriotske crnogorske opozicije protiv zapadnih sila“*.

U septembru 2018.godine heroj Sovjetskog Saveza i potpredsjednik Udruženja heroja Sovjetskog Saveza i Rusije, **Aleksandar Salujanov**, uručio je predsjedniku Demokratske narodne partije, Milanu Kneževiću, *Orden generala Glazunova*, dvostrukog heroja Sovjetskog Saveza.

Iako su Knežević i Mandić optuženi za učešće u „stvaranju kriminalne organizacije u sticaju sa krivičnim djelom terorizma“, za koje je zapriječena visoka kazna zatvorom, to im nije bila prepreka da putuju čak i za Moskvu, za koju se s razlogom smatralo da je povezana sa događajem za koji su optuženi.

Polovinom oktobra 2018.godine Andrija Mandić i Milan Knežević odlaze u posjetu Rusiji gdje su opet razgovarali sa Aleksejem Žuravljevom, liderom partije Rodina i članom Predsjedništva Svanarodnog fronta, vodeće političke snage čiji je lider Vladimir Putin, i upoznali ga sa aktivnostima NSD-a i DNP- a u vezi prikupljanja potpisa za povlačenje odluke o priznanju Kosova i obilježavanju stogodišnjice „ujedinjenja“. Takođe su izrazili zabrinutost zbog odluke Vaseljenskog patrijarha Vartolomeja o priznanju kanonskog reda Ukrajinskoj crkvi, nazivajući to direktnim udarom na temelje pravoslavlja u svijetu.

I Mandić i Knežević su dali potpunu podršku Ruskoj crkvi i njenoj jurisdikciji na prostoru Ukrajine, kao i jurisdikciji Srpske pravoslavne crkve na prostoru Crne Gore.

Nikoga ko je upoznat sa djelovanjem Kneževića i Mandića ne čudi pohvala predsjednika Rusije Putina, prilikom posjete Beogradu 17.01.2019.godine, kada ih je nazvao herojima. Ta njegova pohvala je logična sa stanovišta ruskog miješanja u unutrašnje stvari Crne Gore i prorusko djelovanje Kneževića i Mandića, ali je, u najmanju ruku, diplomatski neukusno nazivati herojima ljude kojima se sudi za antidržavno djelovanje u Crnoj Gori i učešće u pokušaju ubistva tadašnjeg premijera Crne Gore.

Kao ličnost, Milan Knežević je u Crnoj Gori prepoznat kao vrlo konfliktna osoba, kao neko ko provocira vlasti u Crnoj Gori do „krajnjih granica“, izazivajući ih očigledno smatrajući da ima dovoljnu zaštitu u zakonima Crne Gore, političkim vezama unutar Crne Gore i vani, posebno u Moskvi i Beogradu. Očito je da njegova drskost ima osnova samo u tome jer se ne radi o osobi koja toliku količinu drčnosti koju ispoljava može utemeljiti u nekoj od svojih ličnih osobina. Živimo u vremenu kad je moguće ekstremizmom i provokacijama nadoknaditi sopstvenu beznačajnost.

U tome ide na ruku i vrijeme nakon konflikta i ratova, vođenih na tlu bivše

Jugoslavije, te ponovno buđenje nacionalizama, klerofašizma, aspiracija, što nacionalnih, što teritorijalnih.

Milan Knežević vjerovatno nikada više u životu neće imati medijsku, političku, međunarodnu pažnju, posebno iz Moskve i Bograda, od one koju sada ima. Zato on ne haje što ga pozivaju na zakonsku odgovornost, što nasrće na službena lica, upada u Parlament, prijeti, izaziva sukobe, jer ga to sve čini ličnošću kod ekstremnih srpskih nacionalista u Crnoj Gori, Srbiji i svuda gdje obitavaju ljudi koji govore o srpskim zemljama, o „rasrbljavanju“, srpskim teritorijama, svetosavlju, Draži Mihailoviću, Nediću, Ljotiću, Velimiroviću i sličnom.

Važi kao neko kome nije presudan materijalan momenat, ali, očito, nema problema sa značajnim finansiranjem koje pristiže iz inostranstva za organizacije čiji je dio.

Milan Knežević se najoštrijim riječima obraća javnosti kad govori o Crnoj Gori, koristeći najgore moguće izraze i o njenoj državnosti, i o njenim znamenjima, o političarima na vlasti, crnogorskoj vojsci („16 vojnika“ koje može potući „lovačko društvo“), pravosuđu, svim institucijama.

Zanimljivo je da mu je Republika Srpska puna „lica srećnih i ponosnih ljudi“ i da je to „dokaz (su) da je uspostavljanjem Republike Srpske zadovoljena ljudska, ali i Božja pravda“, valjda smatrajući da je država po njegovoj mjeri, ne primjećujući čak ni hapšenje poslanika **Draška Stanivukovića** zbog najobičnijeg protesta zbog ubistva jedno mladog čovjeka. Valjda smatra da Stanivukovića ne treba da štiti poslanički imunitet kao njega, čak ni za batiranje policije, jer je, valjda, za razliku od njega, Stanivuković pripremao „stvarni državni udar“!

Iako se predstavljao ranije kao nezainteresovan za crkvu, sve veće i veće prisustvo srpskog nacionalizma kod njega je učinilo ga bliskog sa mitropolitom SPC u Crnoj Gori, **Amfilohijem**.

Zanimljivo je da Knežević ima veliku podršku u Srbiji za svoj odnos prema crnogorskoj himni, koju naziva „fašističkom“, crnogorskoj zastavi i drugim obilježjima, iako se radi o čovjeku koji je poslanik parlamenta u državi čija su to znamenja. No, čini se, da se radi o najobičnijim izlikama, jer su i zastava i himna utemeljeni u tradiciji Crne Gore, te da je problem sa himnom, zastavom, jezikom ,

nijesu dovoljno srpski i što, čak i da nijesu takvi kakvi jesu, uvijek bi bili nedovoljno srpski. Jer se od te priče vrlo lako, čak prelako, dolazi do ozbiljne materijalne potpore i ničim zaslužene slave. Ako se vodimo drugom vrstom kriterijuma.

Vrlo je znakovito obraćanje ruskog predsjednika Putina, prilikom njegove posjete Beogradu 17.01.2019, kada su Andrija Mandić i Milan Knežević pozvani od strane predsjednika Srbije, Aleksandra Vučića, kada je Putin, ovu dvojicu, prilikom susreta nazvao - herojima.

I Andrija Mandić i Milan Knežević su to doživjeli kao najveći kompliment iako je višestruko utvrđeno da se Rusija, bilo zvanična ili ona nacionalistička, podzemna, miješala u izborne procese u Crnoj Gori, sa ozbiljnim optužbama da su pripadnici ruskih bezbjednosnih službi bili organizatori pokušaja oružane pobune u Crnoj Gori, sa ciljem da se spriječi njeno članstvo u NATO paktu.

*Sjetimo se odgovora tada premijera Srbije, **Aleksandra Vučića**, koji je u emisiji RTS „Upitnik“, urednice i voditeljke **Olivere Jovičević**, na pitanje voditeljke o učešću građana Rusije i povezanosti same ruske države sa njima, kada je rekao da ne želi da priča o tome jer, ako bi rekao istinu, ugrozio bi sopstvenu državu! Dodavši da bi se mnogi građani Srbije razočarali kada bi znali pravu istinu o tome.*

Slobodan Jovanović
ANDRIJA MANDIĆ i MILAN KNEŽEVIĆ
Prilozi za političku biografiju

FORUM ZA BEZBEDNOST I DEMOKRATIJU
EDICIJA VIDICI I PUTOKAZI,
Za FBD Milan Jovanović
Broj 1, januar 2019.
Godina deveta, 14. broj u nizu
Beograd, Srbija 2019.
e-mail: fbid@fbid.org.rs
www.fbid.org.rs

Slobodan Jovanović

je rođen u Baru 1956. godine. Detinjstvo je proveo u Baru i Podgorici, a gimnaziju završio u Nikšiću.

1974. godine upisao Ekonomski fakultet u Podgorici i posle dve godine prelazi u Beograd.

Od početka osamdesetih, po završetku fakulteta, sve do 1994. radio je u crnogorskom spoljnotrgovinskom preduzeću „Montex”.

Devedesetih godina bio je veoma aktivan u borbi protiv Miloševića i njegovog režima.

1994. godine osnovao je privatno preduzeće za finansije i trgovinu. Finansijski je pomagao studentske proteste devedesetih.

2005. godine jedan je od osnivača preduzeća POP – CULT koje se bavilo izdavačkom delatnošću i koje je objavljivalo kulturni dodatak u nedeljnom izdanju beogradskog lista „Danas”.

Objavljivao je tekstove u podgoričkim dnevnicima „Pobjeda”, „Dnevne novine”, beogradskom „Danas”, na portalima Analitika, Antena M, Antidot, E-novine, XXZ, Pešcaniku, Akuzativu, Montenegrini i mnogim drugim.

Objavio je i veliki broj eseja za Maticu crnogorsku.

Godine 2013. izabran je za predsednika Crnogorskog nacionalnog vijeća, organizacije koja je objedinjavala crnogorska udruženja u Republici Srbiji.

U avgustu 2015. godine bio je jedan od pokretača i osnivača Crnogorskog pokreta, organizacije koja se zalaže za punu integraciju Crne Gore u zapadnu civilizaciju, kao i za promovisanje i odbranu autentičnih nacionalnih, kulturnih i medijskih vrednosti u Crnoj Gori.